

Որքանո՞վ է բարձր հեպատիտ C- ի վիրուսի վարակի վտանգը Վրաստանում:

Ամբողջ աշխարհում, մոտավորապես 71 միլիონ մարդ ունի քրոնիկ հեպատիտ C: Վրաստանը հեպատիտ C տարածվածության մեջ **5-րդ** տեղն է գրավում, իսկ Արևելյան Եվրոպայի երկրներում, **առաջին տեղը**:

2015թվականին, Վրաստանում իրականացված լայնածավալ հետազոտությանը համաձայն, հեպատիտի C վիրուսով, ամենայն հավանականությամբ, բնակչության 7,7% -ը, մոտավորապես 215 000 մարդ է վարակված, նրանցից 5,4%-ն է քրոնիկ ակտիվ հեպատիտ C-ով, այսինքն հիվանդացել է **150.000** մարդ:

Վրաստանում վարակված, մոտավորապես մարդկանցից **60%-ը** չգիտեն, որ հեպատիտ C- ն ունեն: **40%-ի** դեպքերում վարակի աղբյուրը անհայտ է:

**Վրաստանում մոտ 100 000 մարդ դեռ չգիտի,
որ նրանք վարակված են հեպատիտ C վիրուսով**

• Ինչպես են մարդիկ վարակվում հեպատիտ C վիրուսով

► Արյունով.

- Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման ժամանակ օգտագործած ներարկիչի, ասեղի կամ ամանեղեն օգտագործելու ժամանակ:
- ապրանքների արյան փոխներարկման ընթացքում:
- Ոչ ստերիլ գործիքներով բժշկական մանիպուլյացիաների ժամանակ. Վիրաբուժական վիրահատություններ, գինեկոլոգիական միջամտություններ, ատամնաբուժական մանիպուլյացիաներ, հեմոդիալիզ և այլն:
- Ոչ ստերիլ գործիքներով կոսմետիկ պրոցեդուրաների ընթացքում. Մորուքի սափրվելը, մատնահարդարումը, պեդիկյուրը, դաջվածքը, պիրսինգը և այլն:
- Վարակված սուր, կտրոդ կենցաղային իրերը (սափրվելու, մկրատի, ատամի խոզանակի, կարի ասեղի և այլն) օգտագործելու ժամանակ:

► Անպաշտպան սեռական հարաբերությամբ

► Մորից երեխային հղիության ընթացքում, ծննդաբերության ժամանակ և հազվադեպ կրծքով կերակրման ժամանակ:

Հեպատիտ C- ի մասին ախտորոշման հետազոտությունների, բուժման և պրովայդեր կլինիկաների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար զանգահարել թեժ գծի հեռախոսահամարներին՝

☎ 1505 կամ 116001

🌐 c.moh.gov.ge կամ www.ncdc.ge

📱 c Յնձնություն hepatitis c

📷 #ՁննCհայրտեղ #ՁննCդաձարցեղ #STOPC #Զաննշընց

Ժամանակն է, որ դու էլ մասնակցես հեպատիտ C- ի էլիմինացիայի ծրագրին

**Ինչ չի երևում, չի նշանակում,
որ այն գոյությունն չունի:**

**Հեպատիտ C-ն ասիմպտոմատիկ
հիվանդությունն է**

**Ինչու՞ է պետք միանալ հեպատիտ
C- ի էլիմինացիայի ծրագրում**

ՆԱԶԱՐԵԴՈՒՄԻ ՄԱԶՈՐԻԶԱԾՈՒ
ԺԱՐԻԹՄՈՐԻԶԱԾՈՒ ԺԱՅՈՒԼԹԱ,
ՅՐԻԹՈՒՄ, ԶԱՅԻԹՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ
ՄՈՂԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ԺԱՅՈՒՆԻՍՏՐԱԹ

ԴԱՅԱՎԱԾՅԱԾԱԹ ԶՄԵՐՈՐԵԼՈՒՄ ԵՎ
ՆԱԶԱՐԵԴՈՒՄԻ ԶԱՅԻԹՈՒԹՅՈՒՆ
ԶՐՈՐԵԼՈՒ ՄԵԾԻՐՈՒ

• **Ինչու է հեպատիտ C-ն համարվում լուրջ հիվանդություն**

Ամբողջ աշխարհում, տարեկան մոտ 400 հազար է մարդ մահանում հեպատիտ C-ով առաջացած բարդությունների հետևանքով՝ լյարդի ցիռոզով և / կամ լյարդի քաղցկեղով:

Հեպատիտ C-ն հայտնի է, որպես «**Լուռ մարդասպան**» անունով, քանի որ հնարավոր է, այն շատ երկար ժամանակ **շարունակվել ասիմպտոմատիկ**, այսինքն՝ հիվանդը իրեն կարող է զգալ գրեթե առողջ և նույնիսկ չցիտենալով իր հիվանդության մասին: Հետևաբար, հիվանդը **բժշկին արդեն ուշացած է դիմում**, այն ժամանակ, երբ հնարավոր է արդեն ծանր (Կյանքին վտանգ սպառնացող) բարդություններ՝ **լյարդի ցիռոզ և / կամ լյարդի քաղցկեղ** լինեն զարգացած:

• **Ինչպես կարող եմ իմանալ, ես վարակված ե՞մ թե ոչ հեպատիտ C-ով**

Քրոնիկ հեպատիտ C- ի ախտանիշները շատ ընդհանուր են և վատ են արտահայտված: Հիվանդը հնարավոր է դժգոհել. Հեշտ հոգնածության, թուլության, որովայնի շրջանում անհանգստության, լյարդի շուրջ ծանրության զգացումով: Միայն երկարատև հիվանդության դեպքում (ցիռոզ և քաղցկեղ) բացահայտվում են բնութագրական հատկանիշներով՝ հեղուկ որովայնի խոռոչում, որովայնի շրջանում շրջանառության ավելացումը, դեղնությունը, կերակրափողայինից արյունահոսությունները և այլն:

Հեպատիտ C- ի որոշման փակ ճանապարհը լաբորատոր հետազոտություններ անցկացնելն է:

Սքրինինգ հետազոտություն՝ վարակի հայտնաբերման համար, անցկացվում է սքրինինգի հետազոտություն՝ արագ, պարզ թեստով հեպատիտ C- ի վիրուսի դեմ հակամարմինները որոշելու համար: Բացասական պատասխանի դեպքում, սկրինինգի հետազոտության անցկացումը խորհուրդ է տրվում 6 ամիսը մեկ անգամ:

Կոնֆիրմացիա հետազոտություն՝ սքրինինգ հետազոտությունով դրական պատասխանի դեպքում, հիվանդին անցկացվում է կոնֆիրմացիա (Հաստատող) հետազոտություն՝ ակտիվ վարակի հաստատման համար:

Մինչ բուժման հետազոտություններ՝ ակտիվ վարակի հաստատման դեպքում, բուժումը սկսելու նպատակով, ախտորոշման հետազոտությունները անցկացնելու համար, հիվանդը անպայման պետք է ժամանակին դիմի համապատասխան բժշկական հաստատությանը:

• **Ի՞նչ ի նկատի ունի հեպատիտ C- ի բուժումը**

Ինչպես աշխարհի առաջատար երկրներում, Վրաստանում էլ հիվանդները բուժվում են **վերջին սերնդի, բարձր արդյունավետ դեղերով**: Բուժման տևողությունը միջինում **3 ամիս է**: Դեղամիջոցները վերցվում են հաբերի տեսքով, դրանք անվտանգ են, և դրանց օգտագործումը չի առաջացնում լուրջ կողմնակի բարդություններ:

Հեպատիտ C- ի ախտորոշիչ հետազոտությունները և բուժումը անվճար են և մատչելի ողջ Վրաստանի մասշտաբով:

• **Որքանով է արդյունավետ բուժումը հեպատիտ C- ի դեմ**

Ներկայիս գոյություն ունեցող հակավիրուսային դեղերով հեպատիտ C-ով վարակված հիվանդները ավելի քան 95% -ը ամբողջությամբ են բուժվում: Վրաստանում հեպատիտ C-ի էլիմինացիայի ծրագրի սահմաններում բուժում են անցել ավելի քան 58 000 հիվանդներ, նրանցից 98%-ից ավել բուժվեցին:

• **Ինչու է մարդու համար կարևոր ժամանակին անցկացնել բուժումներ**

Ակտիվ հեպատիտ C-ն հաստատման դեպքում, հիվանդության բարդությունները կանխելու համար (լյարդի ցիռոզ, լյարդի քաղցկեղ և այլն), շատ կարևոր է, որ հիվանդը **չհետաձգի և ժամանակին անցնի հակավիրուսային բուժումը**: Հեպատիտ C- ի ժամանակին բուժումը լյարդի ցանկացած աստիճանի փասվածքի (ֆիբրոզի) դեպքում կարող է զգալիորեն բարելավել հիվանդի առողջության կարգավիճակը: Մինչ այժմ Վրաստանի քաղաքացին եզակի հնարավորություն ունի ամբողջովին անվճար թանկ բուժում ստանալ, որի գինը կազմում է տասնյակ հազարավոր լարի:

• **Ինչու՞ է կարևոր, որ հեպատիտ C- ով բոլոր հիվանդները ժամանակին հայտնաբերեն և բուժվեն**

Վրաստանում հեպատիտ C- ի էլիմինացիայի նպատակը, կանխարգելիչ միջոցառումների հետ միասին վարակված անձանց ակտիվորեն հայտնաբերելն է (առնվազն 90%), բուժման մեջ միացնելը (առնվազն 95%) և բուժման արդյունքում հիվանդության նոր դեպքերը մինչև զրոն իջեցնելն է:

Հեպատիտ C- ով տառապող անձը, ով չի մասնակցում բուժմանը, վարակի տարածման ռիսկի է ենթարկում ընտանիքին և հասարակությանը: Հատկանշական է, որ բուժված հիվանդը հնարավոր է կրկնակի հիվանդանալ:

Հեպատիտ C- ի էլիմինացիայի ծրագիրը երկրի ապագայի համար կարևորագույն նշանակություն ունի՝ **մեզ խուսափելով մարդկային ամենամեծ զոհերից և տնտեսական լուրջ կորուստներից:**

Հեպատիտ C-ն ասիմպտոմատիկ հիվանդություն է, որն առաջացնում է լյարդի ցիռոզ և քաղցկեղ:

Հեպատիտ C- ի ժամանակին բուժումը հիվանդի առողջության և հասարակության մեջ հիվանդության տարածումը կանխարգելման երաշխիքն է